

SPRÁVA ŠTÁTNYCH HMOTNÝCH REZERV SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Smernica predsedu SŠHR SR

Číslo: 19/2009

**Stanovenie noriem strát pri skladovaní a manipulácii
s materiálmi zásob hmotných rezerv**

Účinnosť: 01. 07. 2009

Vypracoval: Odbor hmotných rezerv, núdzových zásob
ropy a ropnej bezpečnosti

Bratislava, 17. 06. 2009

V nadväznosti na zmeny vo vykazovaní mernej jednotky u komodít – automobilový benzín, motorová nafta a letecký petrolej a neaktuálnosť doteraz platnej normy strát pri skladovaní a manipulácii s materiálmi zásob hmotných rezerv z roku 1998

I. v y d á v a m

Smernicu predsedu SŠHR SR č. 19/2009 - Stanovenie noriem strát pri skladovaní a manipulácii s materiálmi zásob hmotných rezerv.

II. u k l a d á m

- vedúcim zamestnancom Správy štátnych hmotných rezerv Slovenskej republiky oboznámiť s predmetnou smernicou zamestnancov nimi riadených organizačných útvarov Správy štátnych hmotných rezerv Slovenskej republiky
- riaditeľke odboru hmotných rezerv, núdzových zásob ropy a ropnej bezpečnosti – poverenej riadením písomne doručiť predmetnú smernicu skladovateľom a ochraňovateľom, ktorých sa smernica týka.

III. z r u š u j e m

Smernicu predsedu SŠHR SR č. 2/1998, ktorou sa stanovujú normy strát pri skladovaní materiálov na zásobách hmotných rezerv a jej dodatok č. 1.

Ing. Marián **Č a k a j d a**, v. r.
predseda SŠHR SR

Bratislava, 29. 06. 2009

Článok I. Úvodné ustanovenie

Účelom smernice je stanoviť normy strát - prirodzené úbytky materiálov hmotných rezerv (ďalej len "materiály HR").

Článok II. Normy strát

Smernica stanovuje normy strát materiálov HR skladovaných organizáciami poverenými skladovaním a ochraňovaním materiálov HR na základe skladovateľskej zmluvy.

Straty materiálov HR sú straty, ktoré vznikajú vyparením, vysušením, presiaknutím, vychladnutím, tvrdnutím, usadzovaním, premiestňovaním, resp. prilepením k obalom, prípadne ďalšími príčinami.

Normy strát materiálov HR skladovaných a ochraňovaných skladovateľskými organizáciami sú uvedené v prílohe č. 1 až 5 tejto smernice.

Normy strát uvedené v prílohách sú maximálne a môžu byť použité len v prípadoch, ak sa pri fyzickej inventúre zistil rozdiel medzi skutočným a účtovným stavom zásob, ktorý bol zapríčinený z vyššie uvedeného dôvodu.

Nemožno ich použiť v prípadoch úbytku hmotnosti vzniknutého konaním zodpovednej osoby, teda v zistených prípadoch ne hospodárnosti, odcudzenia, numerickej chyby v počte alebo druhu, v dôsledku použitia nesprávnych evidenčných metód, nedodržaním technologických predpisov, ako i nedodržaním predpisov pri manipulácii, bezpečnosti a požiarnej ochrany.

Normy strát uvedené v prílohách tejto smernice vyjadrujú najvyššie prípustné straty, ktoré vznikli nevyhnutne prirodzeným úbytkom množstva u jednotlivých materiálov napriek maximálnej starostlivosti skladovateľa.

Normy strát materiálov HR sú stanovené so zreteľom na limitovanú výšku strát materiálov, ktoré vzniknú bez vplyvu skladovateľa (nezavinene) pri dodržaní predpísanej starostlivosti.

Normy pre jednotlivé materiály sú určené percentom, ktoré vyjadruje maximálnu stratu váhy, alebo inej miery materiálu na celkovom množstve, a to za obdobie medzi dvoma fyzickými inventúrami, alebo v prípade úplného vyskladnenia materiálu, môžu byť použité u každého druhu materiálu v priebehu inventarizačného obdobia (úplného vyskladnenia) len raz.

Zistené parciálne straty v percentách za jednotlivé obdobia sa nevyhodnocujú formou nasčítavania. Celková strata v % nesmie presiahnuť normovanú stratu v % za celé obdobie od naskladnenia až po vyskladnenie a netvorí súčet parciálnych strát.

Určené normy strát pri skladovaní sa nevzťahujú na úbytky hmotnosti v dôsledku zníženia vlhkosti, pretože sú evidované v štandardnej vlhkosti.

Článok III. Výpočet strát

Straty na hmotnosti skladovaných materiálov sa vypočítavajú spôsobom uvedeným v prílohe č. 1 tejto smernice.

Článok IV. Odpis strát

Návrhy na odpisy úbytkov materiálov HR zo zásob SŠHR SR v rámci normy, predkladajú skladovatelia hmotných rezerv tak, aby bolo zabezpečené ich zúčtovanie najneskôr do jedného kalendárneho mesiaca po ich zistení.

Straty, ktoré vzniknú v dôsledku zlej starostlivosti, resp. straty, ktoré vzniknú nad rámec normy, hradí skladovateľ hmotných rezerv tým istým materiálom ihneď po zistení strát bez nároku na úhradu.

Výpočet priemernej doby skladovania

Priemerná doba skladovania sa vypočíta tak, že súčet mesačných zostatkov zásob za sledované obdobie sa delí súčtom výdajov za to isté obdobie zvýšeným o zostatok zistený pri fyzickej inventarizácii, podľa vzorca

$$\frac{f}{c + d}$$

f - súčet mesačných zostatkov za sledované obdobie
c - celkový výdaj za sledované obdobie
d - zostatok zistený prevážením

Výpočet normovanej straty

Výpočet sa vykoná podľa vzorca

$$\frac{(c+d) \times \% \text{ strát za dobu skladovania}}{100}$$

Normy strát pri skladovaní obilovín

Druh materiálu	Doba skladovania	Normy strát v % silo voľne ložené
pšenica a raž	15 dní - 3 mesiace	0,06
	3 mesiace - 6 mesiacov	0,08
	nad 6 mesiacov	0,13
kukurica	15 dní - 3 mesiace	0,09
	3 mesiace - 6 mesiacov	0,14
	nad 6 mesiacov	0,20

**Normy strát pri skladovaní
potravín rastlinného pôvodu**

Druh materiálu	Doba skladovania	Norma strát (%)
cukor rafinovaný kryštálový	celé skladovacie obdobie	0,1
ryža lúpaná	1 mesiac 2 až 12 mes.	0,1 0,2

**Normy strát pri skladovaní potravín
živočíšneho pôvodu**

Druh materiálu	Doba skladovania	Norma strát (v %)
hovädzie mrazené mäso delené (pri - 23 C)	max. 12 mes.	1,4
bravčové mrazené mäso delené	max. 12 mes.	2,9

Normy strát pri skladovaní PHM

	Ročná norma v % pri uložení v nádržiach		Jednorazové prirážky za zhoršujúce vplyvy pri manipulácii
Druh	nadzemných	podzemných	Pri príjme zo železničných cisterien, autocisterien alebo produktovodu
benzín automobilový	0,40	0,20	0,20
nafta motorová	0,20	0,10	0,20
petrolej letecký	0,20	0,10	0,20
ropa	0,00	0,00	0,00

Vzorec pre výpočet povolenej normy strát PHM pri dlhodobom skladovaní :

a) Vzorec pre výpočet prirodzených úbytkov pri skladovaní :

$$\frac{\text{naskladnené množstvo}^{1)} \text{ (v t)} \times \text{doba uloženia (mesiac)} \times \text{ročná norma (\%)}}{1\,200}$$

¹⁾ Výpočet prirodzených úbytkov pri skladovaní benzínu automobilového, nafty motorovej a petroleja leteckého sa vykoná v mernej jednotke – liter.

b) Vzorec pre výpočet prirážok za zhoršujúce vplyvy :

$$\frac{\text{naskladnené množstvo}^{2)} \text{ (v t)} \times \text{prirážka (\%)}}{100}$$

²⁾ Výpočet prirážok za zhoršujúce sa vplyvy pre benzín automobilový, naftu motorovú a petrolej letecký sa vykoná v mernej jednotke – liter.

Celkový úbytok = a + b